

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu hra na cimbale pre PŠ

Názov predmetu	Hra na cimbale
Ročník	PŠ
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne v druhom polroku školského roka
Stupeň vzdelania	Prípravné štúdium
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Spracoval	Mgr. Martin Vidiševský
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené dňa	27.júna 2013

Charakteristika predmetu

Cimbal so svojou bohatou umeleckou tradíciou nadobudol rovnoprávne postavenie s ostatnými hudobnými nástrojmi. Má nenahraditeľné postavenie vo folklóre, ale taktiež v populárnej, či vážnej hudbe. Štúdium cimbalu v ZUŠ poskytuje žiakom základy odborného hudobného vzdelania – primárne a nižšie sekundárne vzdelanie. Rozvíja hudobné zručnosti – technické, výrazové, pestuje rozvoj vôľových vlastností, vychováva amatérskeho interpreta hudby a vnímavého poslucháča hudobných diel. Rozvoj kľúčových kompetencií absolventa ZUŠ pokračuje štúdiom na stredných školách typu konzervatória.

Vyučovací proces začína motívom, ľudovou piesňou a postupne prechádza k hre podľa sluchu, k hre z nôt, k transpozícii, k základom tvorenia vlastného sprievodu jednoduchých piesní až k základom improvizácie.

Ciele vyučovacieho predmetu

- oboznámiť žiaka s hudobným nástrojom, jeho históriou a orientáciou v strunovej sústave,
- rozvíjať záujem o tento hudobný nástroj a o hudbu všeobecne,
- podporovať záujem žiaka o hru, rozvíjať jeho spontánnu aktivitu, fantáziu, rozvíjať hudobné cítenie a pamäť,
- naučiť žiaka systematicky pracovať,
- hrať ľudové piesne s rešpektovaním individuálnych schopností žiaka.

Špecifické ciele

- zvyšovať pohotovú orientáciu v strunovej sústave,
- rozširovať výrazové prostriedky,

- zdokonaľovať technickú a výrazovú stránku hry,
- viesť žiaka k samostatnosti v hre,
- využívať v rámci prehrávania domácej úlohy hru z listu.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- Rozlíšiť spôsob tvorenia tónov pri hre non legata a legata,
- uvoľnene sedieť pri nástroji a správne dýchať.

Kognitívna oblasť:

- pomenovať tóny hudobnej abecedy,
- čítať najjednoduchší notový zápis.

Afektívna oblasť:

- posúdiť charakter piesne.

Psychomotorická oblasť:

- orientovať sa sluchovo na cimbale - smer tónov nahor a nadol,
- zahrať piesne v non legate a legate podľa sluchu v rozsahu 5 prstov,
- zahrať jednoduchý notový zápis.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Spoločný postup, prostredníctvom ktorého by učitelia dovedli žiakov k vytváraniu alebo ďalšiemu rozvoju kľúčových kompetencií.

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka v prípravnom štúdiu rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete hra na cimbale využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- kultúrne a súvisle sa vyjadrovať,
- aktívne počúvať a primerane reagovať,
- uplatniť ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádzajú do kontaktu.

2. Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,
- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- počúvať digitálne zdroje.

4. Spôsobilosti učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- spoľahlivo a úspešne zaznamenávať a zapamätávať si informácie, spomenúť si na ne a využívať ich pri praktickej zručnosti v hre na klavíri,
- vytvárať si návyky k systematickej príprave,

- používať informácie z HN a využívať ich v hre na nástroji.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

„Schopnosti tvorivo riešiť problémy“ môžeme využiť vo viacerých predmetoch tým, že vytvoríme pre žiakov motivačné a aktivizujúce pracovné prostredie a podmienky na riešenie praktických a teoretických problémových úloh a situácií,

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- skúšať viaceré možnosti riešenia problému.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- vytvárať si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomovať si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizovať,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- tvoriť a prijímať umenie,
- vyjadriť svoj názor i vkus.
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • hravá forma • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • hravá forma • individuálnej práce na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	Cimbalová škola podľa výberu	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Cimbalová škola podľa výberu	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa	ilustrácie	- knižnica

OBSAH VZDELÁVANIA				
TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Základy hry na nástroj	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • správne návyky pri hre na cimbale držanie tela, sedenie pri nástroji, dýchanie <ul style="list-style-type: none"> • tvorenie tónu • čítanie rytmického zápisu 	Žiak si má osvojiť: správne sedenie pri hre: <ul style="list-style-type: none"> • správne sedenie pri hre • správna poloha rúk pri držaní paličiek • uvoľnené zápästia • uvedomelá práca s celým hracím aparátom 	Žiak zvládol: základné návyky pri hre: <ul style="list-style-type: none"> • správna poloha rúk pri držaní paličiek • uvoľnené zápästia • uvedomelá práca s celým hracím aparátom 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedna besiedka
2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú abecedu • čítanie notového zápisu v danom rozsahu • základné metricko-rytmické delenie 	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať tóny hudobnej abecedy • čítať notový zápis a aplikovať ho v hre • synchronizovať v hre tóny so základnými metricko-rytmickými hodnotami 	Žiak zvládol: <ul style="list-style-type: none"> • pomenovanie tónov hudobnej abecedy • čítanie notového zápisu • zapojenie metricko-rytmických hodnôt do hry 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie • pochvala, povzbudenie • seba- hodnotenie